

Prima instanță: Judecătoria Edineț (sediul Briceni), (jud. Gh. Camerzan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stanilă)

ÎNCHEIERE

09 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva GȚ „Medvețchii Aliona” cu privire la restituirea sprijinului financiar acordat,

împotriva deciziei din 21 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și menținută hotărârea din 26 septembrie 2019 a Judecătoriei Edineț (sediul Briceni),

c o n s t a t ă :

La 09 ianuarie 2019, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare în text AIPA) s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva GȚ „Medvețchii Aliona” cu privire la restituirea sprijinului financiar acordat.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la 06 octombrie 2014, potrivit Regulamentului privind modul de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe, aprobat prin HG nr.735 din 10 septembrie 2014, GȚ „Medvețchii Aliona” a depus cerere de solicitare a sprijinului financiar pentru producția de fructe din roada anului 2014, mere, comercializată în cantitate totală de 147,58 tone, recoltată de pe suprafața de livadă pe rod de 4,8786 ha.

La dosarul de solicitare a sprijinului financiar, a anexat certificatul nr.1610 din 06 octombrie 2014, eliberat de Primăria satului/comunei Grimăncăuți, r.Briceni, conform căruia GȚ „Medvețchii Aliona” deține plantații de livadă de mere cu suprafața totală de 6,7795 ha, din care pe rod 4,8786 ha.

Conform procesului-verbal nr.1 al ședinței Comisiei centrale pentru

examinarea dosarelor de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe și struguri, conform Ordinului MAIA nr. 120 din 17 iunie 2015, s-a decis acordarea sprijinului financiar către GT „Medvețchii Aliona” în mărime de 284 829,40 de lei pentru producția de mere recoltată de pe 4,87 ha.

Prin Ordinul de plată nr. 2919 din 04 septembrie 2015 a fost transferat sprijinul financiar către GT „Medvețchii Aliona” în mărime de 284 829,40 de lei.

Totodată, Anexa nr. 10 „Sinteza divergențelor în datele prezentate de beneficiari și a BNS” din Raportul auditului performanței proiectului „Agricultura competitivă în Moldova”, aprobat prin hotărârea Curții de Conturi a Republicii Moldova nr.55 din 08 noiembrie 2017, prevede că GT „Medvețchii Aliona” deținea în anul 2014 plantații pomicole cu suprafața de 0,67 ha.

Întru confirmarea legalității constatărilor incluse în Raportul de audit, Curtea de Conturi a prezentat copia informației eliberate de către inginerul cadastral A. Banari, din cadrul Primăriei s.Grimăncăuți, Briceni, conform căruia GT „Medvețchii Aliona”, în anul 2014 deținea 0,67 ha plantații de livadă roditoare. Recomandările de audit au caracter obligatoriu, iar AIPA este obligată să le execute.

În acest context, art.37 din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, nr.260 din 07 decembrie 2007, stabilește că entitățile auditate și alte instituții vizate în raportul auditorului sânt obligate, în termenul stabilit de către Curtea de Conturi, să raporteze despre implementarea recomandărilor din raportul auditorului sau despre motivele pentru care acestea nu au fost implementate. Curtea de Conturi stabilește termene concrete de raportare privind implementarea recomandărilor înaintate în funcție de complexitatea măsurilor ce urmează a fi luate întru implementarea acestora. Curtea de Conturi asigură monitorizarea implementării recomandărilor.

AIPA prin notificarea nr. 485/07 din 10 august 2018, a solicitat restituirea mijloacelor financiare de către GT „Medvețchii Aliona”. Notificarea AIPA beneficiarul de sprijin financiar a recepționat-o la 23 august 2018, conform avizului de recepție. Urmare a notificării AIPA, producătorul agricol și-a exprimat dezacordul în privința deciziei privind restituirea compensației, prezentând și acte confirmative în acest sens.

Astfel, GT „Medvețchii Aliona” a prezentat copia explicației inginerului cadastral al primăriei s.Grimăncăuți, A. Banari din 05 septembrie 2018, nr.1041, precum și copia procesului verbal nr.01 din 04 septembrie 2018.

Reclamanta a considerat că aceste înscrisuri nu confirmă faptul că în anul 2014, GT „Medvețchii Aliona” ar fi deținut 4,8786 ha de plantație multianuală de mere.

Conform explicației inginerului cadastral A. Banari, expres este indicat că la 01 martie 2014, GT „Medvețchii Aliona”, conform contractelor de vânzare-cumpărare a terenurilor cu nr.cadastrale: 1428110178; 1428110191; 1428110192; 1428110179; 1428110195, deținea o plantație pe rod cu suprafața totală de 0,6728 ha care face parte din plantația cu suprafața totală de 6,7795 ha.

Astfel, se confirmă direct constatarea Curții de Conturi referitor la GȚ „Medvețchii Aliona”, și anume, în anul 2014 producătorul agricol deținea 0,67 ha plantații de livadă roditoare de măr.

În privința procesului-verbal nr. 01 din 04 septembrie 2018, reclamanta a consemnat că, Comisia funciară a Consiliului sătesc Grimăncăuți a verificat la 28 august 2018, plantațiile pomicole cu suprafața de 4,8589 (4,86 ha). Însă, nu este specificat dacă aceste plantații erau sau nu pe rod în anul 2014, precum nu este specificat nici tipul plantației (măr, prun).

Cu referire la plantația de măr cu suprafața totală de 4,7244 ha, care se invocă a fi înființată în anul 2003, reclamanta a menționat că aceasta nu constituie obiectul prezentei acțiuni. Or, conform cererii de solicitare a sprijinului financiar GȚ „Medvețchii Aliona” a solicitat și beneficiat de sprijin pentru 4,8786 ha.

Mai mult, nu sunt anexate înscrisuri, alte probe care să confirme că această plantație ar fi fost înființată în anul 2003.

Subsidiar, procesul-verbal nr. 01 este întocmit la data de 04 septembrie 2018, adică ulterior datei beneficierii de sprijin financiar, respectiv, nu confirmă faptele ce au avut loc în anul 2014, ci doar cele existente la data întocmirii, adică în anul 2018.

Din considerentele expuse supra, reclamanta a considerat că probele prezentate de către GȚ „Medvețchii Aliona”, și anume explicația inginerului cadastral al primăriei s. Grimăncăuți, Banari A. din 05 septembrie 2018, nr. 1041, precum și procesul verbal nr.01 din 04 septembrie 2018, nu constituie probe pertinente și concludente pentru a dovedi că în anul 2014, acesta deținea 4,8786 ha plantație pomicolă de măr pe rod.

Întrucât, GȚ „Medvețchii Aliona” a prezentat date care nu corespund realității, în baza cărora a beneficiat de sprijin financiar majorat în mod neîntemeiat, pentru a nu admite prejudicierea bugetului de stat, precum și îmbogățirea fără justă cauză a producătorului agricol, în temeiul art. 1389 alin. (1) Cod civil, GȚ „Medvețchii Aliona” urmează să restituie suma sprijinului financiar acordat în mărime de 284 829,40 de lei.

Prin hotărârea din 26 septembrie 2019 a Judecătoriei Edineț (sediul Briceni), a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva GȚ „Medvețchii Aliona” cu privire la restituirea sprijinului financiar acordat

Prin decizia din 21 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și menținută hotărârea din 26 septembrie 2019 a Judecătoriei Edineț (sediul Briceni).

Pentru a respinge acțiunea reclamantei instanțele ierarhic inferioare au reținut în hotărârile sale că, potrivit pct.1-4 al Regulamentul menționat prevede că, Regulamentul privind modul de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe (în continuare-Regulament) stabilește modul de acordare a sprijinului financiar, cerințele față de persoanele care pot solicita acordarea sprijinului financiar

și categoriile pentru care se acordă sprijin financiar. Regulamentul se aplică persoanelor fizice sau juridice care își desfășoară activitatea în domeniul producerii fructelor și dețin în proprietate sau în folosință plantații pomicole de măr și/sau prun de rod, confirmate în modul stabilit la pct.8 lit.d) din prezentul Regulament (în continuare-producător). Sprijinul financiar se acordă pentru următoarele specii de fructe: b) mere, soiuri de vară și toamnă. Mărimea sprijinului financiar este de: b) 1,5 lei pentru fiecare kilogram de mere comercializat întreprinderilor de procesare, până la data de 30 septembrie 2014.

Instanțele au stabilit că, dosarul înaintat de GȚ „Medvețchii Aliona” a fost acceptat de către Comisia specializată, prin urmare de către solicitant au fost prezentate toate actele necesare. Iar, la momentul examinării dosarului de solicitare a sprijinului financiar, Comisia centrală de examinare n-a stabilit careva abateri sau că datele prezentate nu sunt veridice.

Totodată, reieșind din probatoriul prezentat de GȚ „Medvețchii Aliona” instanțele naționale au constatat că gospodăria deține plantațiile de măr și anume:

- răspuns nr.3 din 31 ianuarie 2019 prin care se confirmă că Aliona Medvețchii a încheiat contracte de asigurare subvenționată a recoltei culturilor agricole la Compania de Asigurări „Moldasig” SA – contractul seria AA/05RS nr.1359 din 15 noiembrie 2010 – recolta de mere din livadă cu suprafața de 6,30 ha, ceea ce demonstrează că deja în anul 2010 aceasta deținea livada roditoare cu suprafața de 6,30 ha (vol. I, f.d.70);

- act de constatare pe teren privind existența plantației perene din 21 februarie 2019 prin care, în urma inspecției plantației perene amplasate în extravilanul s.Grimăncăuți, r.Briceni membrii comisiei formate au constatat următoarele: pe terenul cu numărul cadastral 1428107178 este amplasată livadă roditoare de măr cu suprafața de 1,1524 ha, anul plantării 2003; pe terenul cu numărul cadastral este amplasată livadă roditoare de măr cu suprafața de 1,1524 ha, anul plantării 2003; pe terenul cu numărul cadastral 14281071 83 este amplasată livadă roditoare de măr cu suprafața de 1,1522 ha, anul plantării 2003; pe terenul cu numărul cadastral 1428 103005 este amplasată livadă roditoare de măr cu suprafața de 1,2674 ha, anul plantării 2007 (vol. I, f.d.71);

- contract de vânzare-cumpărare a terenului agricol nr.1752 din 28 februarie 2008, prin care cumpărătorul Medvețchii Aliona a cumpărat terenurile agricole cu nr.cadastrale – 1428107178 și 1428110179, cu suprafața de 1,1524 ha și respectiv 0,1346 (vol. I, f.d.72);

- contract de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole nr.1381 din 25 februarie 2010, prin care cumpărătorul Medvețchii Aliona a cumpărat terenurile agricole cu nr.cadastrale: 1428107177 și 1428110178; cu suprafața de 1,1524 ha și respectiv 0,1345 (vol. I, f.d.73);

- contract de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole nr.598 din 25 ianuarie 2008, prin care cumpărătorul Medvețchii Aliona a cumpărat terenurile agricole cu

nr.cadastrale: 1428103005 și 1428110195; cu suprafața de 1,2674 ha și respectiv 0,1346 (vol. I, f.d.76);

- contract de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole nr.566 din 17 ianuarie 2007, prin care cumpărătorul Medvețchii Aliona a cumpărat terenurile agricole cu nr. cadastrale: 1428103002 și 1428110192; cu suprafața de 1,2672 ha și respectiv 0,1346 (vol. I, f.d.77);

- contract de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole nr.567 din 17 ianuarie 2007, prin care cumpărătorul Medvețchii Aliona a cumpărat terenurile agricole cu nr. cadastrale: 1428103001 și 1428110191; cu suprafața de 1,2673 ha și respectiv 0,1345 (vol. I, f.d.81);

- contract de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole nr.7421 din 27 noiembrie 2009, prin care cumpărătorul Medvețchii Aliona a cumpărat terenurile agricole cu nr.cadastrale: 1428107183 și 1428110184; cu suprafața de 1,1522 ha și respectiv 0,1348 (vol. I, f.d.84);

- actul din 08 august 2019 privind recepționarea și înregistrarea la venituri a plantațiilor perene, livadă de măr amplasată pe terenul cu numărul cadastral 1428107178, cu suprafața de 1,1524 ha, anul plantării 2003; livadă de măr amplasată pe terenul cu numărul cadastral 1428107177, cu suprafața de 1,1524 ha, anul plantării 2003; livadă de măr amplasată pe terenul cu numărul cadastral 1428107183, cu suprafața de 1,1522 ha, anul plantării 2003; livadă de măr amplasată pe terenul cu numărul cadastral 142 8103005, cu suprafață de 1,2674 ha, anul plantării 2007; suprafață totală de măr cu ror fiind de 4,7244 ha plantată în perioada: 2003 – 2007 (vol. I, f.d.88);

- certificate eliberate de Agenția Servicii Publice din 22 august 2019 privind înscrierile efectuate în RBI a plantațiilor perene amplasate pe terenurile cu nr. cadastrale - 1428107178, 1428107177, 1428107183, 1428103005 (vol. I, f.d.89-92);

- acte de constatare pe terenurile cu nr.cadastrale: 1428107178, 1428107177, 1428107183, 1428103005 (vol. I, f.d.93-99);

- act privind controlul fitosanitar din 10 septembrie 2014 prin care se confirmă că GȚ „Medvețchii Aliona” a efectuat controlul sanitar la livada de măr cu suprafața de 6,0 ha (vol. I, f.d.100);

- dosar tehnic al terenurilor cu nr.cadastrale: 1428107178, 1428107177, 1428107183, 1428103005 (vol. I, f.d.101-125);

- acte contabile, facturi fiscale eliberate de către GȚ „Medvețchii Aliona” care confirmă comercializarea de către aceasta a merelor în cantitate totală de 147 585 tone (vol. I, f.d.127-137).

Coroborând probatoriul cauzei cu normele legale aplicabile speței, instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că, acțiunea reclamantei este neîntemeiată, or respingând consecutiv alegațiile reclamantei, s-a adevărit, de fapt că plantațiile aflate pe terenurile cu nr. cadastrale 1428107178, 1428107177, 1428107183, 1428103005 - cu suprafața totală de 4,7244 ha, au fost plantate în anii 2003 – 2007, prin urmare,

în anul 2014 deja erau roditoare.

Actele de constatare pe teren întocmite de Agenția servicii publice la fel confirmă că plantațiile multianuale pe terenurile cu nr. cadastrale 1428107178, 1428107177, 1428107183, 1428103005 - cu suprafața totală de 4,7244 ha, au fost plantate între anii 2003-2007, iar ca rezultat, în decursul răstimpului 2003 – 2014 sau 2007 – 2017, rodirea plantațiilor s-a produs.

Instanțele au respins și argumentul reclamantei precum că, în procesul-verbal nr.01 din 04 septembrie 2018, nu există specificat faptul dacă aceste plantații erau sau nu pe rod în anul 2014, și nici tipul plantației (măr, prun), deoarece conform Actului de constatare nr.1 din 07 februarie 2019 se atestă că în urma identificării bunurilor imobile și ajustarea câmpului în întregime la punctele de reper colectate prin sistemul GNSS GPS s-a constatat că plantațiile multianuale (livadă de mere) vârsta aproximativă cuprinsă între 13 – 16 ani corespund amplasării pe perimetrul sectoarelor de terenuri aflate în litigiu. Mai mult, ținând cont de efectuarea măsurilor cadastrale anterioare pe bunurile menționate în perioada 11 august 2014, plantațiile multianuale identificate la fața locului aveau amplasarea corectă, hotarele juridice nu atingeau interesele și drepturile posesorilor de terenuri în vecinătate, vârsta identificată la momentul efectuării măsurilor în perioada august 2014 a constatat între 8 și 11 ani fiind în deplin rod și trei rânduri cu vârsta neidentificată (bătrână).

Instanțele au respins și argumentul reclamantei cu privire la faptul că probele prezentate de către GT „Medvețchii Aliona” reflectă situația din 2018 și nu din anul 2014, or prin Actul de transpunere a hotarelor în natură din 11 august 2014 se confirmă cert că pe bunurile imobile aflate în litigiu, este amplasată plantația multianuală (de măr) cu vârsta cuprinsă între 10-13 ani.

În fine, instanțele ierarhic inferioare au tras concluzia că, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură acționând în justiție GT „Medvețchii Aliona” nu a dovedit circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor sale, nu a prezentat probe concludente, pertinente și utile cauzei, iar cele dovedite sunt considerate irelevante pentru admiterea pretențiilor.

La 29 septembrie 2020, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a declarat recurs împotriva deciziei din 21 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă în modul formulat.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la pronunțarea deciziei nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată precum și a apreciat în mod arbitrar probele.

La 20 noiembrie 2020 (prin poștă electronică), GT „Medvețchii Aliona”, reprezentată de avocatul Caduc Marina, a depus o referință la recursul declarat de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, solicitând considerarea acestuia ca fiind inadmisibil, or conținutul acesteia este identic cu conținutul cererii de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 21 iulie 2020, recepționată de recurentă la 04 septembrie 2020 (vol. I, f.d. 212), iar recursul a fost declarat la 29 septembrie 2020. Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs, referință, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ a recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurantei cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere

faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenței, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru